

свідчать про покращення стану здоров'я корів, в частині органів репродукції під впливом УФ-лучей в зимній період.

1. Воспроизводительная способность коров

Показатели	1 опыт		2 опыт	
	I – опытная группа	II – контрольная группа	I – опытная группа	II – контрольная группа
Продолжительность сервис-периода, дней	70,87±6,20	112,29±13,64	54,20±5,55	62,60±12,27
Коэффициент воспроизводительной способности	1,03±0,02	0,93±0,03	1,09±0,03	1,06±0,03

Следует отметить, что содержание коров при повышенном уровне освещенности (150 лк) обеспечивает более высокий коэффициент воспроизводительной способности в опытной группе 1,09 и в контрольной – 1,06, а сочетание с УФ-облучением способствует дальнейшему снижению продолжительности сервис-периода на 8,4 дня.

Использование УФ-облучения глубокостельных сухостойных коров способствует улучшению состояния животных после отёла, что выразилось в уменьшении в 2,3 раза случаев задержки последа и возрастании коэффициента воспроизводительной способности коров с 0,96 до 0,98.

Выводы. Таким образом, на основании полученных данных можно сделать вывод, что повышенный уровень освещенности коровника 150 лк и УФ-облучение молочных коров в зимне-стойловый период способствует улучшению их воспроизводительной функции.

УДК 636.2:618.619

ПОШИРЕНІСТЬ, ПРИЧИНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБИГУ МАСТИТУ У КОРІВ

Шершень О. В. магістр

Склярів П. М., д. вет. н., професор кафедри хірургії і акушерства с.-г. тварин
shershnyaka@ukr.net

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Вступ (актуальність). В даний час при виробництві молока причини, що викликають ураження вим'я різноманітні і їх число зростає. В рівній мірі це відноситься і до розповсюдження маститів в господарстві, в якому проводились нами дослідження. Не дивлячись на велику увагу, яку приділяють профілактиці і лікуванню маститів, розповсюдження і збитки, які ними завдаються ще досить великі.

Мета – вивчити поширеність, причини та особливості перебігу маститу у корів в умовах конкретного господарства.

Матеріали і методи. Робота виконувалась в умовах кафедри хірургії і акушерства сільськогосподарських тварин Дніпровського державного аграрно-економічного університету та фермерського господарства «Баргузін» Криворізького району Дніпропетровської області в період 2017-2018 рр.

Одержані дані, отримані за результатами власних досліджень, інтерпретували з використанням методів аналізу та синтезу.

Результати. При визначенні частоти маститів у корів в залежності від періоду лактації встановлено, що у 2017 р. захворіло на мастит 18 корів (21,9%), в тому числі у 5 (27,7%)

реєстрували приховано перебігаючі мастити, а у 13 (72,3%) – клінічно виражені. У 2018 р. на мастит захворіло 16 корів (19,5%), з яких 4 (25,0%) – на приховану форму, а у 12 (75%) були яскраво виражені клінічні ознаки маститу.

Якщо у 2017 році в перші 3 міс. лактації хворіло 6 корів (33,3%), то в середині лактації відмічали мастити у 5 тварин (27,8%). В період запуску кількість корів з маститом зменшилась до 4 (22,2%). Найменшу кількість випадків маститу реєстрували в період сухостою – 3 (16,7%). Подібну закономірність відмічали і у 2018 р., однак в перші 3 міс. лактації ураженість корів маститами була найвища – 5 випадків (31,2%). В середині лактації вона була меншою порівняно з 2017 р. на 2,8%, а в період запуску відносно попереднього року відмічено зростання кількості хворих на мастит корів на 2,8%.

Найбільш розповсюдженими з причин захворювання корів на мастит були порушення ветеринарно-санітарних правил при утриманні тварин і гінекологічні захворювання. Так, з-за порушень ветеринарно-санітарних правил при утриманні з причини гінекологічних захворювань у 2017 р. мастит виник у 5 корів (27,8%), у 2018 р. – також у 5 (31,3%).

Друге місце в етіології маститів відводиться порушенням, які пов'язані з машинним доїнням, – від 18,7% до 22,2% випадків. Це свідчить, що в господарстві недостатньо займаються питанням добору корів, придатних до машинного доїння, а також допускаються випадки високого вакууму при доїнні, перетримання доїльних апаратів, забруднення молочних стаканів внаслідок недоброякісного їх миття.

У 16,7-18,8% сприяли виникненню маститів травми та охолодження вим'я, порушення правил запуску та аномалії розвитку вим'я і дійок. Це свідчить, що в господарстві недостатньої уваги було приділено у підготовці приміщень до зимово-стійлового утримання тварин та допускались недоліки в утриманні тварин.

Слід відмітити, що на мастит хворіють в більшості молоді корови, віком від 3 до 7 років і найчастіше первістки. Зокрема, у корів віком 2-3 роки захворюваність на мастит було охоплено 31,3-33,3% тварин, 4-6 – 22,2-25,0%, а 10-12 – лише 16,7-18,7%.

При вивченні сезонності захворювання корів маститом виявили, що найчастіше захворювання виникає навесні, що очевидно пов'язано з сезонністю розтелів, яка спостерігається в господарстві, і недоліками в годівлі, догляді і зоогігієнічних умовах при стійловому утриманні та переході від стійлового до пасовищного періоду. Крім того, захворюваність на мастит підвищувалась восени при постановці корів на стійлове утримання.

В процесі дослідження нам вдалося виявити прямий зв'язок між гінекологічними захворюваннями і виникненням маститу. Зокрема, у 2017 р. за затримки посліду на мастит захворіло 28,6% корів, за гострого ендометриту – 25,0%, а хронічного – 28,6%; натомість у 2018 р. – 16,6%, 40,0% та 50,0% відповідно. При цьому майже у всіх випадках відмічали гіпогалактію, а індурацію вим'я та агалактію – за гнійних і фібринозних маститів.

Аналізуючи частоту ураженості корів з різним рівнем молочної продуктивності з'ясували, що із підвищенням надоїв ураженість корів маститом збільшується, зокрема з надоями молока до 2000 кг захворюваність на мастит охоплювала 16,7% корів, а при надоях 2000-2500 кг і більше – 20,0-23,1%. Це пояснюється тим, що високопродуктивні корови відрізняються більш інтенсивним обміном речовин, тканини вим'я у таких тварин більше піддаються впливу несприятливих факторів зовнішнього середовища і більш значним подразненням при доїнні.

Клінічно виражені мастити у корів в даному господарстві перебігали в чотирьох формах, питома вага була неоднакова. Так, серозну форму реєстрували у 30,9% корів у 2017 р. та у 33,3% – у 2018 р., катаральну – у 46,2% та 33,3%, фібринозну – 15,4% та 8,3% і гнійну – у 7,7% та 25,5% відповідно.

Висновки. Таким чином, за результатами досліджень нами вивчено поширеність, причини та особливості перебігу маститу у корів в умовах фермерського господарства «Баргузін» Криворізького району Дніпропетровської області:

1. Виявлено, що захворюваність на мастит охоплює від 19,5 % до 21,9%, в тому числі у 25,0-27,7% реєстрували приховано перебігаючі мастити, а у 72,3-75,0% – клінічно виражені; у

перші 3 міс. лактації захворіло 31,2-33,3%, в середині – 25,0-27,8%, а в період запуску – 19,4-22,2%.

2. Встановлено, що найбільш розповсюдженими з причин захворювання корів на мастит були порушення ветеринарно-санітарних правил при утриманні тварин і гінекологічні захворювання (27,8-31,3%), порушення, пов'язані з машинним доїнням (18,7-22,2%), а також травми і охолодження вим'я, порушення правил запуску і аномалії розвитку вим'я та дійок (16,7-18,8%).

3. Вивчено, що на мастит хворіють в більшості молоді корови, віком від 3 до 7 років і найчастіше первістки. Зокрема, у корів віком 2-3 роки захворюваність на мастит було охоплено 31,3-33,3% тварин, 4-6 – 22,2-25,0%, а 10-12 – лише 16,7-18,7%.

4. Показано, що найчастіше мастит виникає навесні, що очевидно пов'язано з сезонністю розтелів і недоліками в годівлі, догляді і зоогігієнічних умовах при стійловому утриманні та переході від стійлового до пасовищного періоду. Крім того, захворюваність на мастит підвищувалась восени при постановці корів на стійлове утримання.

5. Визначено, що мастити часто виникають, як наслідок ускладнень після гінекологічних захворювань. Зокрема, за затримки посліду на мастит захворіло 16,6-28,6% корів, за гострого ендометриту – 25,0-40,0%, а хронічного – 28,6-50,0% тварин.

6. З'ясовано, що із підвищенням надоїв ураженість корів маститом збільшується, зокрема з надоями молока до 2000 кг захворюваність на мастит охоплювала 16,7% корів, а при надоях 2000-2500 кг і більше – 20,0-23,1%.

7. Досліджено, що клінічно виражені мастити у корів перебігали в 4 формах. Зокрема, серозну форму реєстрували у 30,9-33,3% тварин, катаральну – у 33,3-46,2%, фібринозну – у 8,3-15,4% і гнійну – у 7,7-25,5%.

УДК 619:618.14-002:615.849

ПОЛІМОРБІДНА ПІСЛЯРОДОВА ПАТОЛОГІЯ КОРІВ

Склярів П. М., д. вет. н., професор кафедри хірургії і акушерства с.-г. тварин,

Зубков О.О., аспірант, Чижма О. Ю., магістр

skliarov.p.m@dsau.dp.ua

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Вступ (актуальність). У сучасній практичній ветеринарній медицині все більше уваги приділяється станам із сукупністю двох і більше захворювань у одного пацієнта. Такі стани називають коморбідністю ("comorbidity" – одночасне ураження двох органів або систем організму, чи наявні два захворювання), полі-, мультиморбідністю ("multimorbidity" – за наявності ≥ 3 захворювань), множинною, комплексною та супутньою патологією, або асоційованими захворюваннями чи поліпатією. Однією з найпоширеніших, зокрема у корів, є поліморбідна післяродова патологія, яка охоплює до 90 % поголів'я, обумовлюючи тривалу неплідність, зниження виходу телят і молочної продуктивності.

Мета – вивчення поширеності та структури захворюваності корів на поліморбідну післяродову патологію в умовах конкретного господарства.

Матеріали і методи. Робота виконувалась в умовах кафедри хірургії і акушерства сільськогосподарських тварин Дніпровського державного аграрно-економічного університету та молочно-товарного комплексу «Єкатеринославський» Дніпровського району Дніпропетровської області.

При виконанні роботи використовували загальноклінічні, акушерсько-гінекологічні та спеціальні методи досліджень.